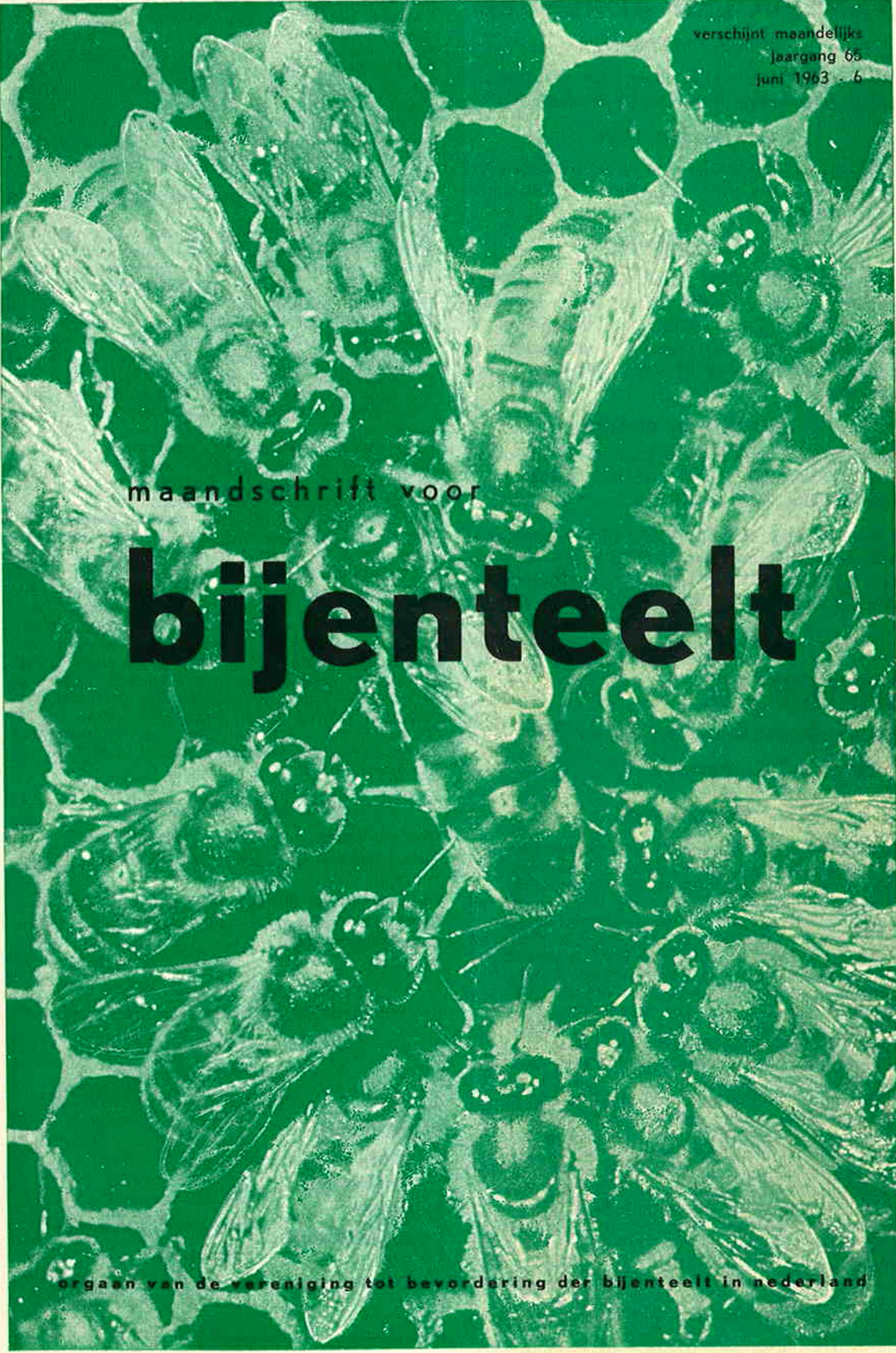

verschijnt maandelijks
Jaargang 65
juni 1963 - 6

maandschrift voor

bijenteelt

orgaan van de vereniging tot bevordering der bijenteelt in nederland

AANBEVOLEN ADRESSEN

IMKERSARTIKELEN

Wij leveren alles wat u nodig hebt. Prijscourant gratis op aanvraag. BIJENHUIS, WAGENINGEN.

HONING EN WAS

Verkoop uw klanten geen neen als u uitverkocht bent. Vraag ons even prijsopgaaf. BIJENHUIS, WAGENINGEN.

BUITENLEVEN

VAKANTIEHUISJES, GARAGES, SCHUREN, vanaf f 341,00—f 275,00. Vraagt folder, of stort resp. f 3,50, f 3,—, f 2,50 voor bouwplaten + tekeningen voor aanvraag, om een indruk te krijgen. Girorekening 672439. „DIHAMA” Hardinxveld.

BOEKEN EN BLADEN

HET GROTE BIJENBOEK door R. P. Groenveld kost f 13,90. Wij hebben het in voorraad. BIJENHUIS, WAGENINGEN.

Abonneer u op „BIJENNIEUWS”, orgaan van de afd. Bunnik-Houten en de STICHTSE KONINGINETEELTCLUB f 2,50 p.j. Verschijnt maandelijks. Postgiro 193060. Gratis proefnummers.

IMKERSDAG

op de Grebbeberg en op de Rijn
zaterdag 7 september

PROGRAMMA

09.00-10.30 uur : Aankomst der deelnemers

Tegen afgifte van een bon van uw deelnemerskaart hebt u vrije toegang tot Ouwehands Dierenpark op de Grebbeberg bij Rhenen. In het park-restaurant kunt u na aankomst tegen afgifte van een bon alvast een kopje koffie gaan gebruiken. Bent u vroeg dan kunt u alvast wat in het park gaan rondkijken, maar u mag ook het park verlaten, b.v. als u een bezoek wilt brengen aan de militaire begraafplaats, gelegen op korte afstand van het dierenpark.

10.30 uur : Opening van de imkersdag

Een van de medewerkers vertelt over het park en zijn levende have.

Deze beide evenementen vinden plaats in het park-restaurant, dat geheel achter in het park gelegen is. Daarna hebt u tot 13.00 uur tijd om het park, het uitgebreide terrarium en het zee- en zoetwateraquarium te bekijken. Wilt u niets overslaan, volg dan de genummerde blauwe pijlen. U komt dan het gehele park door en er is niets wat aan uw aandacht ontsnapt. U hebt bovendien gelegenheid om allerlei belangwekkende zaken op bijengebied te bekijken, die in het park zullen worden opgesteld. Er zullen o.a. Carnica-volken zijn, die u vrij mag openen. **13.00 uur : Gezamenlijke maaltijd in het park-restaurant**

Dit wordt een echt goed en gezellig etentje, bestaande uit huzarensla, diverse luxe broodjes, wit-, bruin- en roggebrood, beleg: ham, ros-beef, worst, vis, kaas, jam enz. met koffie, thee of melk naar uw eigen keuze.

Na de maaltijd kunt u uw speurtocht door het park voortzetten en Joepi, de mantelbaviaan, Cora de panter, Pinky de wolfshond, Flip, een van de pelikanen en Plato, de wijze chimpansee en vele andere gaan begroeten als u dat nog niet deed.

14.30 uur : Vertrek naar de aanlegsteiger van de boot in Rhenen

Uw autobus of auto staat op het grote parkeerterrein in het park. Om half drie stappen wij in en rijden door Rhenen, met zijn prachtige Cuneratoren, naar de gereedliggende boten.

15.00 uur : Afvaart der boten

Terwijl u vanaf uw zitplaats het heerlijke landschap, links van de prachtige Veluwezoom met zijn heuvels en rechts de Betuwe aan u ziet voorbijglijden wordt u tegen afgifte van een bon thee geserveerd. Aan boord zijn er echter ook buffetten waar u andere zaken kunt gaan genieten.

17.00 uur : Aankomst in Arnhem

Als wij te Arnhem aan de steiger meren, zal de voorzitter via de luidsprekers van de „Jacqueline” zijn slotwoord spreken.

Uw bus, die u in Rhenen aan de steiger afleverde, is inmiddels aan de Rijnkade aangekomen om u weer naar huis te brengen. Kwam u per spoor dan kunt u van de Rijnkade in een paar minuten het station bereiken. Naast het station is het autobusstation. De lijnen 50 en 60 van de N.B.M. onderhouden een kwartierdienst naar Ouwehands Dierenpark. Wie met een personenauto kwam kan op deze wijze gemakkelijk en zonder lang te wachten zijn auto weer bereiken. (Wij veronderstellen dat de autobezitters hun wagen in het park laten staan en dat zij voor het tochtje van een paar minuten naar de aanlegsteiger wel een plaatsje vinden in een der bussen).

VERDERE GEGEVENS

Deelnameprijs : f 7,50 per persoon.

Giro : 846801 ten name van Bijenhuis, Wageningen.

Inschrijven en gireren vóór : 10 augustus.

Correspondentie over de Imkersdag : Bijenhuis, Wageningen.

**Zijn
uw bijen
door
de strenge
winter
omgekomen !**

Wij leveren
onder volle garantie
PRIMA VOLKEN

op 6 ramen met 5 ramen
broed en voldoende voer.

Rassen :
Carnica, Hollandse en
Italiaanse bijen.

**Bijenpark Brulleman
Breukelen**

Tel. 03462-303 Giro 377905
Het vanouds bekende adres

Onze imkersdag

In dit nummer vindt u het programma van onze Imkersdag op de Grebbeberg en op de Rijn. Oorspronkelijk had onze afd. Amstelveen zich opgegeven voor het organiseren van de Imkersdag van dit jaar. Ons huishoudelijk reglement bepaalt, dat programma en begroting de goedkeuring van het dagelijks bestuur behoeven.

Amstelveen heeft van programma en begroting veel werk gemaakt en het was een grote teleurstelling dat dit met zoveel zorg opgezette werk niet de instemming van het D.B. had. Het D.B. van zijn kant was ook niet negatief; het deed andere suggesties. Maar voor Amstelveen was „de aardigheid er af” zoals de voorzitter van die afdeling het zeer raak zei. Een paar dagen later kregen we van Amstelveen de definitieve afschrijving. Er werd een nieuwe opzet gemaakt op basis van de suggesties van het D.B. En nu we dan het definitieve programma publiceren willen we niet nalaten onze Amstelveense vrienden te danken voor al hun werk en onze spijt te betuigen voor het teleurstellende resultaat daarvan.

Onze Nationale Honingtentoonstelling

In dit Groentje vindt u ook het reglement van de Nationale Honingtentoonstelling te Leeuwarden. Leeuwarden is al begonnen met de voorbereidingen. Laten wij nu allen de mooiste en beste honing, die wij wonnen of nog zullen winnen, reserveren voor deze tentoonstelling, waar, naar wij verwachten, honderdduizenden paren ogen ons produkt straks zullen bekijken. Met vijf bokaalen kunt u al deelnemen!

Leeuwarden is van plan rond de honing ook de bijen en de imkerij een plaats te geven en voor velen zal dit alles stellig een extra attractie voor de Frisiana worden.

Ons bevruchtungsstation

We vinden het al zo vanzelfsprekend, dat we onze volkjes naar Schiermonnikoog kunnen sturen. Die vanzelfsprekendheid wordt echter gedragen door het enthousiasme, de deskundigheid en het gemeenschapsgevoel van tal van leden. Samen met de heer Kruyer hebben hulpvaardige leden 160 palen in de grond gekleund, het terrein afgerasterd met vijf

lagen prikkeldraad, een toegangshek getimmerd, honderd „elfenbankjes” gemaakt waarop straks de volkjes geplaatst kunnen worden, alles goed in de carbolineum gezet. De gebruikte maar zeer solide kasten waarin de darrevolken zitten, werden door een lid geschonken. De darrevolken werden door de heer van den Berg beschikbaar gesteld.

De heer Kruyer kreeg een platte stalen kruiwagen op luchtband om de kastjes naar en van hun plaats te brengen. Jan Pierewiet (van wie wij in het volgende nummer een foto hopen te plaatsen) bewaakt van zijn hoge duintop ons terrein. Het lijkt allemaal een nieuw begin. Maar in werkelijkheid ligt aan dit alles 12 à 15 jaar pioniersarbeid ten grondslag. Laten wij aan onze dank voor de pioniers onze dank toevoegen aan hen, die dit „nieuwe begin” gestalte gaven.

We zijn er nog niet. Er moet nog een bergruimte komen voor materiaal. We dromen van een huisje zoals Enschede op het Wageler heeft. Maar met de hulp van onze heer Kruyer en van onze medewerkers zal ook dat er nog wel komen.

G.

DE WONDERE WERELD VAN DE BIJEN BESCHREVEN VOOR DE BEGINNERS

Als u dit Groentje uit de brievenbus haalt, hebt u het opwindende werk van het zoeken van de koningin en van het merken en het knippen al achter de rug. U hebt daar als beginner natuurlijk geweldig tegenop gezien en daardoor is het u in werkelijkheid erg meegevallen. Deze maand zult u van dat merken van de koningin al direct plezier hebben. In een klein volk is het zoeken van een koningin geen heksenwerk, daarom merken en knippen wij haar in de tijd waarin haar volk nog zo klein is. Zit zo'n volk echter op twee of drie bakken, dan gaat het zoeken van de koningin minder gemakkelijk en ik heb zo'n groot volk wel eens twee- of driemaal moeten

„doornemen” voordat ik haar vond.

Als u in het bezit bent van bijenboeken — en de beginner moet er altijd minstens één bij de hand hebben — is het u zeker opgevallen dat men in vele daarvan niet spreekt over het „merken” van de koningin, maar van het „tekenen” van hare majesteit. In prijscouranten vindt u ook nog wel eens „tekenetjes” en „tekengarnituren” aangeboden. Dat „tekenen” is dan een foutieve vertaling van het Duitse woord „zeichnen” dat „merken” betekent. Het merken van de koninginnen is namelijk van Duitse oorsprong en dat heeft zijn goede redenen. In volken met „donkere” bijen vind je de ko-

ningin — die ook donker van kleur is — niet zo gemakkelijk. In Midden-Europa hebben wij vrijwel uitsluitend van die donkere bijen.

Daar is het dus gemakkelijk om haar te merken. In een volk met gele bijen vind je de koningin veel gemakkelijker doordat zij veel meer geel aan haar lichaam heeft dan de werkbijen en daardoor valt ze veel gemakkelijker in het oog. In landen met gele bijen merkt men de koninginnen dan ook meestal niet.

In het vorige Groentje heb ik u gewaarschuwd voor de drachtloze periode, die wij in ons land gewoonlijk tussen de voorjaarsdracht en de zomerdracht hebben en die begint zo omstreeks

de tijd dat de meidoorn begint te bloeien. Er zijn maar een paar uitzonderingen op deze regel, b.v. in de streken waar veel frambozen geteeld worden, zoals in de buurt van Breda. Op het ogenblik waarop ik dit schrijf begint het erop te lijken, dat de drachtloze periode dit jaar korter zal zijn dan gewoonlijk.

Ik heb mijn bijenvolken in de Betuwe even opgezocht op dinsdag 14 mei. „Mijn” fruitteeler verzekerde mij dat het nog wel 2 weken zou duren voordat de appels uitgebloeid zouden zijn en om dat te bewijzen schudde hij even fors aan een paar takken. Er viel inderdaad geen enkel bloemblaadje af. Het zou dus wel bijna eind mei zijn als het fruit uitgebloeid is en in het noorden van het land wel begin juni, denk ik.

Ook het koolzaad is dit jaar laat. Op 16 mei begon er pas een beetje kleur op de velden te komen maar er was op die dag nog geen sprake van volle bloei. Het koolzaad zal dit jaar dan ook wel tot in juni doorbloeien.

Als ik nu even helemaal eerlijk moet zijn moet ik bekennen dat ik op die 14e mei een grote bus met voer en een aantal voerapparaten in mijn fietstas had toen ik naar de bijen ging. Je onderschat die diertjes bijna altijd.

Bij het nazien van de volken bleek me, dat ze in de bovenbakken al 3 of 4 raampjes met „losse” honing hadden. Ik heb het voergerei dan ook maar weer mee terug naar huis genomen. Omdat de volken „voldoende voer boven de kop” hadden waren de moeren ook flink aan de leg en voor de zomerdracht ziet het er dan ook wel hoopvol uit. Ik hoop dat we tijdens de fruitbloei nog een paar zomerse dagen krijgen, dan kan de slinger nog even snorren. En als de slinger gesnord heeft wordt het oppassen. Ik schreef de vorige maand al dat een volk, dat niet in een zekere weelde leeft, zich nooit tot een werkelijk sterk volk ontwikkelt.

Als u zich die uitspraak goed in het geheugen geprent heeft, doet uw volk dat dus wel. U hebt ramen met kunstraat in de bovenbak gehangen en die zijn vlot uitgebouwd. Het volk nadert nu het hoogtepunt van zijn ontwikkeling en als u het zijn gang laat gaan, zal het straks gaan zwermen.

De eerste voorboden van het zwermen hebt u natuurlijk al

in uw volk opgemerkt: de darren. In mijn volken zag ik ze al in het begin van mei. Ook bij de hommels en de wespen is het zo, dat er eerst alleen werksters, daarna mannetjes en eindelijk pas jonge koninginnen verschijnen.

Mijn leermeester in de biologie vertelde ons dat men dieren, die eerst mannetjes voortbrengen, „proterandrisch” noemt als men erg geleerd wil doen. Daarom heten alle darren Andries, als u begrijpt wat ik bedoel. Behalve die van een imkeres in Wassenaar, die mij begin mei schreef: „Ik heb al één dar, Adam genaamd.”

En nu Adam er is en nu al die Andriessen er zijn, kunnen we dus verwachten dat de Eva's, de jonge koninginnen, niet al te lang meer op zich zullen laten wachten. Soms zijn ze er al vóórdat je het in de gaten hebt en dat kost je dan een zwerm. Houd dus het oog gericht op de vrouwen in uw bijenkast en neem al maatregelen vóórdat ze er zijn, vóórdat de bijen aanstalten maken om ze te kweken zelfs. Die maatregelen bestaan in het maken van een „veger”. Dat is de naam van een kunstzwerm en wij noemen die kunstzwerm „veger”, omdat er helemaal geen veger aan te pas komt.

Maar dat wordt een te lang verhaal en dat moet een collega u maar eens uit de doeken doen. Voor het maken van een veger moet u beginnen met alles klaar te zetten wat u nodig hebt en dat is in de eerste plaats een zesraamskastje met minstens een paar uitgebouwde raten en zonodig met raampjes met hele vellen kunstraat. Verder kap, raampjeslichter, carbollap of rookgerei en wat dies meer zij.

U begint met het vlieggaat van de zesramer te sluiten en alle raten eruit te nemen. Dan gaat u uit uw hoofdvolk de koningin zoeken en u prijst u daarbij gelukkig dat u haar in mei hebt gemerkt. Hebt u haar gevonden dan neemt u haar met de raat waarop zij zit, met broed en bijen en al, uit de kast en u hangt die raat in het zesraamskastje. In die zesramer hangt u ook nog een raat met véél voer en met de daarop zittende bijen.

Vervolgens klopt u uit het hoofdvolk nog de bijen van een stuk of acht broedramen bij de koningin in de zesramer af.

De ramen waarvan u de bijen afschudde hangt u weer in het hoofdvolk terug en u hangt daar óók nog twee uitgebouwde lege

Daarom heten alle darren Andries. Behalve die van een imkeres in Wassenaar, die mij begin mei schreef: ik heb al één dar, Adam genaamd.

ramen uit de zesramer in.

In de zesramer hangt u voorzichtig de overige vier ramen (uitgebouwd of met hele vellen kunstraat) en wel zó dat de koningin met het raam waarop zij zat in het midden komt. Dan moogt u beide kasten dichtmaken, even zuchten en een sigaret roken want u hebt een veger gemaakt. Pas als de sigaret op is maakt u het vlieggaat van de zesramer open. Als u het eerder doet hebt u kans dat de door al die herrie veronturste koningin eruit loopt. Wacht dus gerust tot u uw vingers aan het peukje brandt.

Drie, vier of vijf dagen na deze operatie giet u de voerbak die bij de zesramer hoort even vol suikerwater in een verhouding van ongeveer een kilo op een liter. De oude bijen zijn dan wel teruggevlogen naar het hoofdvolk en uw veger bestaat op dat moment dus uit de oude bevruchte koningin, een raam broed en een flink aantal jonge bijen. Ze hebben het een paar dagen moeten doen met het raam voer, dat u ze meegaf, maar daar gaan ze niet van bouwen (als u kunstraat meegaf) en daar gaat de koningin niet flink van leggen. Zodra u begint te voeren worden koningin en bijen actief en zo'n veger kan zich dan zeer voorspoedig ontwikkelen. Voert u niet, dan wordt het een kwijnend geval en soms zelfs een dooie boel, want ook een veger kan van de

vreugde alléén niet leven en ze heeft geen vliegbijsen om iets te halen. Maar, ga nu niet uit gulhartigheid de veger **direct** maar voeren. Om goed te begripen wat er dan gebeurt moet u zich even in de plaats denken van een vliegbijs, die bij het afschudden van de bijen in de zesramer terecht kwam.

Die vindt daar boven haar hoofd een overvloed van leekers. Ze zuigt daarvan op wat ze krijgen kan en met een volle honingblaas gaat ze terug naar haar oude volk. Daar vertelt ze stralend aan haar huisgenoten dat „hiernaast” een luilekkerland is en nog wel in een drachtloze tijd. Haar huisgenoten trekken dan ook naar „hiernaast”. Enz.

En „hiernaast” is nog geen geordend gezin met wachters aan de poorten die indringers weren. Door uw vegers te vroeg te voeren lokt u dus „roverij” uit. Wacht er daarom mee tot de vliegbijsen **platzak** naar hun oude woning zijn teruggekeerd. Bij slecht weer duurt dat wat langer dan bij goed weer, maar een paar dagen duurt het altijd wel.

Gerekend vanaf de dag waarop u de veger maakte hebt u dertien dagen vakantie. Op die 13e dag gaat u des avonds even luisteren naar uw hoofdvolk. Leg desnoods uw oor op het dekkleedje of de dekplank en tik even met de knokkels van uw vingers op de kast.

Soms hoort u alleen een geluid als: tuut-tuut-tuut. De eerste woorden van dit lied spreekt de pasgeboren koningin langgerekt uit, de volgende vlugger.

Soms hoort u ook het antwoord, waarvan men zegt dat het klinkt als: kwa-kwa-kwa. Ik vind dat het meer lijkt op een autosignaal in de verte. Die signalen komen van een „rijpe” koningin, die nog in haar cel zit. Het tuten komt van een koningin, die al vrij in het volk rondloopt. De bijen hebben geen gehoororgaan, zegt men, en de koninginnen maken deze geluiden dan ook alleen maar om de imker uit te nodigen voor een karwei dat „doppen breken” heet.

U moet, als u het concert gehoord hebt, alle ramen uit het hoofdvolk een voor een afstoten zodat de bijen in de kast terecht komen en uzelf zeer zorgvuldig alle koninginncellen van de ramen kunt knijpen. Ze kunnen half verscholen zitten tussen het gesloten broed, dus goed uitkijken.

De bijen zijn er namelijk

op gesteld dat u dit goed doet. Als u ook maar één dop laat staan gaan ze de komende dagen zwermen om u er van te doordringen dat u geen goed werk leverde.

Het hoofdvolk heeft nu een jonge koningin. Waarschijnlijk liepen er u bij het doppen breken wel méér jonge koninginnen om de vingers, maar die maken onderling wel uit wie er over zal blijven. Die overblijvende gaat spoedig paren met een aantal darren.

Vroeger meenden we dat een koningin maar éénmaal paart met één dar, maar dat is niet zo. Die ingetogen levenswandel van onze jonge koninginnen bestond alleen maar in onze verbeelding.

Is deze bruiloftsroes achter de rug, dan gaat uw koningin spoedig eitjes leggen. Een maand na het maken van de veger vindt u in het hoofdvolk dan ook meestal gesloten broed. Als het zover is, kunt u uit de zesramer wel een of twee ramen met gesloten broed in 't hoofdvolk overhangen om het nóg sterker te maken dan het al is, want het hoofdvolk moet vele arbeidsters hebben om de oogst binnen te halen. Als de jonge moeder gesloten broed heeft, legt u even een koninginrooster op de onderste broedbak. Maar u let er dan wel even op, dat koningin en broed in de onderste bak zitten.

De zesramer moogt u natuur-

lijk niet plunderen. Het moet een flink wintervolk worden en die zesramers zijn altijd erg prettige volkjes om lekker te vertroetelen.

U hebt wel gemerkt dat het met het maken van zo'n kunst-zwerm altijd kunst- en vliegwerk is. Wij grijpen daarmee erg sterk in het leven van de bijen in.

Dat moeten we ook wel omdat we allemaal leven onder de dictatuur van horloge, kalender en zakagenda. Als ik het in de verre toekomst mag beleven dat ik baas ben over mijn eigen tijd ga ik in de zwerm-tijd in een gemakkelijke stoel bij mijn bijen zitten om echte ouderwetse natuurzwermen te zien afvliegen. Maar ook dan heb je kans dat ze er net van door gaan als je op het postkantoor bent om je A.O.W. in ontvangst te nemen.

Maar, zonder gekheid, de zomer staat voor de deur en mijn hart is vervuld van dankbaarheid voor iedere zomerdag die ik als imker mag beleven, want als er één mens is die de zomer met heel zijn hart genieten kan, wie zou dat dan anders kunnen zijn dan de imker? Ik wens u veel honing toe, natuurlijk, en véél zonneschijn, dat spreekt vanzelf. Maar vooral wens ik u toe dat iedere dag met uw bijen voor u een feestdag is. Dan bent u een echte imker en een gelukkig mens.

Honingprijzen hoog!

De prijzen van buitenlandse honing zijn de laatste tijd sterk gestegen en zij bereikten een ongekende hoogte. De prijs voor Argentijnse honing bijv. is sedert het vorige najaar bijna verdubbeld. Over het geheel genomen noemt de handel in buitenlandse honing de ontwikkeling van het oogstjaar catastrofaal en men verwacht dat daarin voorlopig geen verandering zal intreden. Bovendien zal in Nederland het invoerrecht op honing per 1 juli a.s.

waarschijnlijk met 5 procent worden verhoogd. Deze verhoging zal dan niet gelden voor de E.E.G.-landen, maar voor „overzeese” honing. De prijzen van de gangbare soorten buitenlandse honing lijken nog niet erg hoog, ze liggen tussen de f 1,50 en f 2 per kg. Maar voordat deze honing de consument bereikt in flacon-verpakking, is die wel zo ongeveer verdubbeld. Wij menen dit even te moeten signaleren ten gerieve van de imkers die honing aan te bieden hebben.

POSTZEGEL-LIEFHEBBERS

Mevrouw T. Schavemaker-Van der Hut, Dorpsstraat 622a te Assendelft, poogt een verzameling aan te leggen van postzegels, verband houdende met bijen en bijenteelt. Zijn er onder de bijenhouders/lezers misschien die haar in deze wat op weg kunnen helpen door inlichtingen te verstrekken omtrent landen waar deze zegels werden of worden uitgegeven? Ook contact-adressen zijn van harte welkom.

uit de jaagkieps

Aan welk ras geeft men in Noord Amerika de voorkeur?

In Gleanings 1963/3 staan — bij het begin van het seizoen — 60 advertenties (grote en kleine), waarin koninginnen en naakte volken (packages) te koop worden aangeboden. Men heeft keus tussen verschillende rassen en hybriden (o.a. Starline en Midnits). Uit de volgende getallen blijkt, aan welke bijen men daar de voorkeur geeft.

In 31 advertenties worden Italiaanse koninginnen aangeboden; dat is 51,6 % tegen prijzen die variëren tussen \$ 1.25-1.50, geteste moeren \$ 2.25-3.00, Kaukasiërs komen 10 maal voor, 16,6 % tegen \$ 1.25-1.50. Krainers 3 maal, 5 % tegen \$ 1.25.

Ras niet genoemd: 8 maal — 13,3 % tegen \$ 1.35 — 1.45.

Zwarte bijen: 1 maal, 1,6 % geen prijs.

Hybriden: 7 maal, 11,6 % tegen \$ 1.45 - 2.00.

In het American Beejournal 1963/3 vinden wij 102 aanbiedingen, de verhouding is hier bijna gelijk, maar hier vinden wij ook koninginnen aangeboden voor \$ 0.75 en \$ 1.00.

Uit het voorgaande blijkt wel, dat in Noord-Amerika de Italiaanse bij het meest gevraagd wordt, gevolgd door de Kaukasiër, terwijl er voor de Krainer niet veel belangstelling bestaat.

De Hopf-broedramenkast (B.B.S.)

In de Nordwestdeutsche Imkerzeitung 1963/3 staat een interessant artikel van de bekende professor Armbruster, van wie wij niet veel bijdragen in de Duitse vakbladen vinden.

Hierin wordt het Hopf-plan, dat door Armbruster in zijn boek Imkereibetriebslehre (1952) werd beschreven, behandeld. Bij dit plan worden ramen met gesloten broed uit een volk genomen en vervangen door ledige ramen.

De weggenomen ramen komen in een verwarmde kast, zodat de bijen deze ramen niet behoeven warm te houden. De volken komen zodoende spoedig op volle sterkte. Sinds het

verschijnen van het boek is de B.B.S.-kast zeer verbeterd en deze kan door een handig imker zelf gemaakt worden. Hij bestaat uit een ledige bak waarin de zwakstroomverwarmings-elementen worden geplaatst, voorzien van een thermostat. Op deze bak komen broedkamers, waarin de ramen broed worden geplaatst; meerdere kamers kunnen op elkaar gezet worden. Het geheel wordt met golfkarton omwikkeld en met een kussen, waaruit een thermometer steekt, afgedekt. Men kan het geheel in een verwarmd vertrek opstellen. Na tien dagen worden de ramen aan de volken teruggegeven.

Proeven met droge suiker

Uit het jaarverslag van het Bijeninstituut te Erlangen, opgenomen in Imkerfreund 1963/3, ontleen wij het volgende:

Om na te gaan of volken bij dracht ook droge suiker verwerken, werden in 1962 vier volken van eind april tot eind augustus van een voorraam met droge suiker voorzien. Deze suiker werd elke dag, even als het volk zelf, gewogen. Doel was na te gaan of de bijen bij dracht de suiker in de steek zouden laten als ook wat zij met de suiker deden.

Vanaf 8 mei bleven de bijen onafgebroken op de suiker.

Van de 129 proefdagen waren er 52 waarop het volk in gewicht toenam, dus er was dracht. De opname (of afname) van de droge suiker verliep zeer regelmatig: om het even of er dracht was of niet.

De vier volken namen gedurende de proeftijd meer dan 50 kg suiker op, waarbij één volk zich als „Fresser“ onderscheidde door hiervan een derde deel voor zijn rekening te nemen; dat was 122 gram per dag. De bijen onderbraken dus het opnemen van droge suiker bij dracht, zoals dit dikwijls beweerd wordt, in geen geval.

Door de suiker om 7.30 uur en 17.30 uur te wegen werd vastgesteld, dat de opname van suiker gelijkmatig gedurende dagen nachturen plaats vond, ook de oudere „stok“ bijen namen de droge suiker op.

Een andere vraag die opgelost werd, was: waar laten de bijen de droge suiker? Daartoe kregen drie van de volken suiker, die met methyllblauw-poeder was gekleurd en bij een controle na nauwelijks twee dagen werd vastgesteld, dat een deel van deze suiker voor het voeren van het broed en ook in het bouwraam gebruikt werd en naar schatting voor 50 % in de cellen van de honingkamer was opgeslagen. Hier werd de blauwe suiker ook verzegeld.

„Men kan zich dus in geen geval veroorloven, het met droge suiker gevulde voorraam gedurende dracht in de volken te laten als men niet de kwaliteit van de honing in gevaar wil laten brengen.”

Hoeveel eitjes legt een koningin?

In de Nordwestdeutsche Imkerzeitung 1963/3 staat een interessant artikel van K. A. Eckmayer over het vraagstuk: Bijenwoningen. Hij zegt, dat men bij de grootte ervan rekening moet houden met de legcapaciteit van de koningin. Hij haalt daartoe verschillende deskundigen aan:

Armbruster spreekt van koninginnen die 3000 eitjes per dag leggen, maar merkt kritisch op, dat zij het leggen van 1500 eitjes per dag niet vele dagen achtereen kunnen volhouden. Dzierzon komt ook tot 3000 eitjes.

K. Brünich zegt, dat op zijn stand een totaal van 2000 eitjes per dag nooit overschreden werd, maar hij houdt de door de Amerikanen Doolittle en Miller genoemde aantallen van 3 à 5000 voor mogelijk en nodig.

Jakoby (schrijver van het Imker A.B.C.) meent dat 1500 eitjes een top-prestatie is, maar geeft ook toe, dat Russische en Amerikaanse onderzoekers met 3000 eitjes per dag rekenen.

Broeder Adam heeft over langere tijd 4000 en meer eitjes per dag bereikt en een Duitser H. Meyer schreef eens, dat 5000 eitjes dikwijls plaats vond. Dr. Steche vindt 1500 eitjes per dag niets, want bij de Hohenheimer bedrijfswijze (kasten met bovenbehandeling) zou met Krai-

ner-moeren de leg-capaciteit het 3-voudige zijn, dus 4000-4500 eitjes per dag.

(U moet over zulke getallen niet te licht denken: een etmaal heeft 1440 minuten. Om 3000 eitjes te leggen moet een koningin elke minuut tweemaal haar achterlijf in een celletje laten zakken. Zij moet daarbij nog voedsel opnemen en verzorgd worden. Een eerste ver-eiste is daarbij, dat zij steeds gemakkelijk ledige cellen onder haar bereik vindt).

De leg-capaciteit, aldus Eckmeyer, is afhankelijk van de grootte der eierstokken. De beide eierstokken hebben gemiddeld 160-180 buisjes; dit aantal is sterk afhankelijk van de teelt van de koningin. Zo is bewezen, dat moeren, die geteeld zijn van larfjes die een halve dag oud waren, beduidend meer buisjes hebben dan indien men larfjes van 2 dagen had genomen.

„Dat goede zwermkoninginnen zo buitengewoon vruchtbaar zijn, is in de eerste plaats daaraan toe te schrijven, dat zij onder omstandigheden geteeld werden, die aan de maximale eisen voldeden.”

Bijen in de koude

Als u deze Jaagkieps leest zal het wel zomer zijn en ligt de koude en lange winter reeds lang, achter ons, maar ik denk dat de meesten van ons deze barre tijd, voor wat hun bijen betreft, nog niet te boven zijn. Niet alleen in ons werelddeel was het een barre winter, ook in Noord-Amerika was dit het geval, en veel volken zijn ook daar omgekomen.

In Gleanings 1963/2 haalt de redacteur een bericht aan uit dit tijdschrift van 1909.

Op een warme dag in januari hadden de bijen van E. R. Root flink gevlogen, maar plotseling werd de lucht bewolkt, er kwam een koude wind, waardoor de temperatuur flink daalde. Duizenden bijen kwamen in de sneeuw terecht. De daarop volgende nacht was flink koud, doch de daarop volgende dag was het weer vliegweer en praktisch al de schijnbaar levenloze bijen op de sneeuw kwamen weer tot leven en keerden in hun kasten terug.

„Hoeveel dagen de bijen buiten hun kasten zouden kunnen blijven om op een warme dag daarin terug te keren is niet bekend.”

De bekende dr. Phillips deed

eens enige kooitjes met werkbijen tussen twee platen ijs en zette deze in de zomer gedurende een week in de ijskast. Toen de bijen daarna in een verwarmd vertrek gebracht werden kwamen zij weer tot leven.

Koninginnen werden ook gedurende een week „ingevroren” en daarna weer in een volk gebracht; schijnbaar hadden zij van deze proef niet geleden. Maar er zijn geen gegevens bekend hoe het later ging; sommige zullen wel darrebroedig geworden zijn.

Ook is niet bekend of de bijen, die in de sneeuw hadden overnacht of in de ijskast waren geweest, nog wel geschikt waren voor al hun werkzaamheden.

Apis Americana; de bij der toekomst

In het American Beejournal 1962/12 staat een artikel met bovenstaand opschrift. Het slot ervan luidt:

Een ding is zeker de „bij der toekomst” zal die zijn, die de meeste honing vergaart, de meest vruchtbare en tegelijkertijd de meest zachtvaardige en als deze bij er zal zijn, zal zijn naam — ongeacht zijn kleur of kentekens — zijn: Apis Americana.

Dit kon een uitspraak van onze tijd zijn, maar het is uit een artikel van genoemd blad van het jaar 1880.

In september 1879 werd te Praag een Oostenrijks-Duits imkerscongres gehouden en voor die gelegenheid ging de uitgever van het A. B. J. Newman met wat „kleine flesjes inhoudende darren en werkbijen” naar Europa, niet om „de inboorlingen” aldaar verstomd te doen staan of om afgunst op te wekken, maar alleen om het oordeel erover van enige van de beste deskundigen van de wereld te horen. Hij ontmoette o.a. Dzierzon, Schmidt, Vogel.

Het Italiaanse blad l'Apicoltore schreef naar aanleiding van het bezoek: Newton toonde ons enige monsters van in Amerika door constante selectie verkregen Italiaanse bijen. Het waren de mooiste darren en werkbijen, die wij ooit gezien hadden. De kleur was prachtig lichtgeel met uitzondering van de laatste ring, die zwart was, maar hier waren de flanken ook zeer geel. Op het borststuk, bij de verbinding met het achterlijf, waren zij van zuiverder geel dan dat wij ooit bij andere bijen zagen.

De Italiaanse imkers waren wel jalours, maar men is nog steeds zoekende naar de beste bij.

Bijen en reuma

Jongens waren bezig een kast bijen tot „leven” te brengen; de bijen werden natuurlijk kwaad en vielen een juist passerende man aan. De man die aan artritis leed, kreeg tien steken, maar hij bemerkte spoedig dat zijn pijn verminderd was (Gleanings 1963/2).

Koninginneteelt in de 18e eeuw

Uit het boek Wohlerfahrenem Bienenwirth, dat in 1762 van de hand van Valentin Kräutermann verscheen, neemt de redactie van de Imkerfreund 1963/3 het volgende over:

Bij moerloosheid in maart. Er zijn bijenlieden, die de doodgebeten moeren verzamelen, ze drogen en daarna tot poeder wrijven. Ze smeren honing op geroosterd brood en strooien het poeder daarop en geloven, dat de bijen hiermede spoedig weer een koningin zullen hebben, maar mij, zegt Valentin, is het niet gelukt.

Uit de Drentsche Volksalmanak 1837 Juni-Zomermaand

In de meeste oorden is deze maand die der zwermen, als wanneer eene nieuwe koningin de stok verlaat, en met eene menigte met honig beladene bijen, eene andere woning gaat opzoeken. De zwermen, welke om den 15 juni komen, zijn de besten en de zwaarsten. Men doet wel, dezelve tijdig te snijden en van April af niet te verhinderen, zoo veel broed als mogelijk is, voort te brengen. Wanneer dezelve later gesneden worden, dan volgt hieruit, dat de bijen eerst in July zwermen en daardoor eene sterke voeding vorderen. Wanneer men vroege nazwermen bekomt, dan kan men, wanneer er meer verwacht worden, eenigen van de vlijtigsten opzetten, welke men vervolgens met anderen versterkt. Wanneer het weder slecht is, moet men zelfs nog in deze maand, de bijen voederen.

(„Snijden” is stukken raathoning uitsnijden. De korven gingen dus met flink wat honing de winter in en om de koningin gelegenheid te geven haar broednest uit te breiden, moest deze honing in juni worden weggenomen).

Jékavé

NATIONALE HONINGTENTONSTELLING LEEUWARDEN

1. Plaats en datum

De TWAALFDE nationale honingtentoonstelling wordt gehouden **van 16 tot en met 20 september** ter gelegenheid van de FRISIANA te Leeuwarden, organisator de heer Kleiboer, bekend van Ahoy, Floriade en van de vorig jaar te Enschede gehouden tentoonstelling 3 x A.

De tentoonstelling is dagelijks (behalve zondags) geopend van 10 uur af. Er worden **enige honderdduizenden bezoekers** verwacht. Van het station is het tentoonstellingsterrein op de Nieuwe Veemarkt in 5 minuten te bereiken.

2. Inzending en terugzending

De inzendingen moeten **tussen 1 en 10 september** franco worden gezonden aan:

Bureau Rijkslandbouwconsulent,
Van Swietenstraat 2,
Leeuwarden.

Ongefrankeerde inzendingen worden geweigerd. Bij elke inzending dient een vrachtbrief en etiketten of labels met adres voor ongefrankeerde terugzending per spoor te worden gevoegd. Inzendingen waarbij deze stukken ontbreken worden door de organisatoren na afloop der tentoonstelling verdeeld onder de plaatselijke ziekenhuizen en sanatoria.

3. Inleggeld

Voor elke ingezonden bokaal en voor elk ingezonden doosje, raampje enz. moet **vóór 1 september** een inleggeld worden overgeschreven op postrekening 840701 ten name van Boerenleenbank Leeuwarden op het tegoed van Bijenvereniging Leeuwarden. Dit inleggeld bedraagt per bokaal, doosje, raampje enz.:

voor	1 t/m	5 stuks	25 cent per stuk
	6 t/m	50 stuks	20 cent per stuk
	51 t/m	100 stuks	15 cent per stuk en
	101 en meer stuks	10 cent per stuk	

Inzenders, die door onvoorziene omstandigheden het aantal stuks waarvoor inleggeld werd overgeschreven niet kunnen inzenden, ontvangen op verzoek de helft van het teveel betaalde inleggeld terug.

4. Folder met namen en adressen van de inzenders

Aan belangstellende bezoekers wordt een folder uitgereikt met de namen en adressen van de inzenders. Inzenders, die hun naam en adres op deze folder geplaatst willen zien, dienen tegelijk met het inleggeld op de hierboven genoemde postrekening f 5,— over te schrijven als bijdrage in de kosten van deze folder. Desgewenst kan worden vermeld dat ook kleinere verpakkingen dan in bokalen van 450 gram geleverd kunnen worden. Deze folder moet bij de opening van de tentoonstelling gereed zijn en directe opgaaf van tekst en betaling is dus noodzakelijk.

5. Etiketten

Elke bokaal en elk doosje, raampje enz. met raathoning **moet** voorzien zijn van (een etiket met) naam en adres van de inzender. Verder **màg** op elke bokaal enz. een smal etiketje worden aangebracht met vermeldingen als: klaverhoning, heidehoning enz. Aanduidingen als voorjaarshoning e.d. seizoen aanduidingen zijn **niet** toegestaan behalve voor **zomerraathoning**.

6. Jury

De jury bestaat uit één door de rijksbijenteeltconsulent en twee door de organisatoren aan te wijzen keurmeesters.

7. Klassenindeling

Er kan worden ingezonden in vier klassen, t.w.:

1. vloeibare honing in bokalen (minimum 5 bokalen);
2. gekristalliseerde honing in bokalen (minimum 5 bokalen);
3. heidehoning in bokalen (minimum 5 bokalen);
4. zomer- en heideraathoning (geen minimum aantal).

Inzending in andere verpakking dan de bij het Bijenhuis te Wageningen verkrijgbare bokalen van de Vereniging zijn niet toegestaan.

8. Beoordelingsnormen

De enige norm bij de beoordeling door de jury is de vraag in hoeverre de inzending aantrekkelijk is voor de consument. De jury zal daarbij zowel op de kwaliteit en zuiverheid van de honing letten als op de verpakking en presentatie (bokalen, deksels, inlagen, etiketten, raathoningverpakking enz.). Van elke inzending wordt een door de jury te bepalen aantal bokalen enz., die representatief worden geacht voor het geheel, gekeurd.

9. Bekroningen

De jury plaatst zoveel mogelijk bij elke inzending een kaart die vermeldt welke prijs de inzending behaalde:

eerste prijs A;
eerste prijs B;
eerste prijs C;
tweede prijs en derde prijs.

Bij inzendingen, die naar het oordeel van de jury geen prijs verdienen, wordt geen kaart geplaatst.

Op het oordeel der jury bestaat geen beroep.

10. Prijzen

Er worden wisselprijzen en medailles door de jury toegekend. De winnaars van de **wissel**prijzen ontvangen als **blijvend** bewijs bovendien medailles. De wisselprijzen zelf moeten uiterlijk

1 maand vóór de aanvang van de volgende tentoonstelling franco worden teruggezonden aan het Bijenhuis te Wageningen.
De prijzen zullen worden bekend gemaakt tegelijk met de opening van de tentoonstelling. Zij zullen worden gepubliceerd in het Maandschrift voor Bijenteelt.

11. Alleen Nederlandse honing !

Er mag alleen in Nederland gewonnen honing worden ingezonden. Honing, die naar het oordeel van de jury kennelijk van buitenlandse herkomst is, wordt van de tentoonstelling uitgesloten.

12. Alleen inzendingen van leden !

Op de tentoonstelling worden alleen inzendingen van leden onzer vereniging en van haar afdelingen toegelaten.

13. Verdere bepalingen

De inzendingen zijn en blijven geheel voor rekening en risico van de inzenders.
Door in te zenden verklaart de inzender zich zonder voorbehoud akkoord met de bepalingen van dit reglement en met de in dit reglement niet voorziene beslissingen van organisatoren en jury.

KRAINER KRAAM

In het reglement van het bevruchtungsstation Schiermonnikoog (maartno. blz. 43) staat:

g. Op elk kastje moet met onuitwisbare verf of inkt duidelijk de naam en het adres van de eigenaar of van de afdeling zijn aangebracht.

Voor de inzenders die daar nog moeite mee hebben geven wij even een tip. U kunt op het metalen deksel van bevruchtungskastjes naam en adres onuitwisbaar aanbrengen met een in de boekhandel verkrijgbare viltstift.

Desgewenst kunt u er ook op schrijven: **Levende bijen, niet in de zon plaatsen.**

Maar let erop dat men het adres op het kastje niet houdt voor het adres van bestemming ! Op de label moet duidelijk het adres van de heer H. Kruyer, Middenstreek 60 te Schiermonnikoog staan !

GEEN KOOLZAADGARANTIE

Voor wat het vraagstuk van een koolzaadgarantieregeling betreft, ziet de minister geen aanleiding zijn reeds herhaaldelijk weergegeven standpunt te wijzigen. Naar zijn mening is het binnen het raam van het nationale landbouwbeleid niet verantwoord, de teelt van dit sterk verliesgevend produkt te stimuleren. In hoeverre in het kader van het EEG-beleid terzake van de landbouw een koolzaadgarantieregeling op zijn plaats zal zijn, kan pas beoordeeld worden wanneer het gemeenschappelijk beleid voor de oliën en vettensector vastere vorm heeft aangenomen.

(Persbericht)

Eet
er goed
van

Verkade
Ry-King
knäckebröd

Per pak bruin of wit 85 cent.

HONINGBIJ EN ZAADPRODUKTIE VAN RODE KLAVER

Inleiding

De bestuiving van rode klaver kan alleen geschieden door tussenkomst van insecten, vooral hommels, maar helaas is het aantal hiervan zeer wisselend, terwijl de nestgelegenheid voortdurend minder wordt. De vraag rijst daarom welke rol bijen bij de bestuiving spelen en in welke mate we hun werk kunnen beïnvloeden en stimuleren.

Bestuiving en zaadvorming van rode klaver

Diverse onderzoekers vonden na zelfbestuiving van rode klaver hoogstens 1 procent zaadzetting, zodat we dit gewas vrijwel zelfsteriel kunnen noemen. Hommels staan bekend als goede bestuivers. Er komen in België 15 soorten voor, o.a. aardhommels, weidehommels en akkerhommels. De tonglengte varieert volgens Pedersen van 6,8 mm bij de aardhommel, tot 11,1 mm bij de tuinhommel. De gemid. kroonbuislengte van rode klaver ligt tussen 8 en 9 mm. De meest voorkomende hommelssoort (de aardhommel) heeft dus een te korte tong voor rode klaver, reden waarom er zoveel dieven onder voorkomen (illegaal bloembezoek door gaatje te bijten in de kroonbuis). Honingbijen kunnen ook van deze gaatjes gebruik maken. Legaal werkende hommels mijden hoofdjes die reeds door dieven zijn bezocht, waardoor deze een geringe zaadzetting vertonen. Door wegvangen van de aardhommelkoninginnen in april of door wegllokken van deze hommels door middel van andere gewassen, die ze liever bevliegen (wikke; Phaseolus-boon) kan men proberen de schadelijke invloed zoveel mogelijk uit te schakelen. Door bijen te kweken met een langere tong en klaver met een kortere kroonbuis heeft men getracht te bereiken dat de bijen meer op rode klaver vlogen, terwijl er ook met prikkelvodering en reukstofdressuur resultaten zijn geboekt.

Men blijft sterk afhankelijk van het weer, want bijen vliegen alleen bij mooi weer. Hommel

stellen in dit opzicht veel geringere eisen.

Eigen proeven

Nagegaan werd in welke mate bijen die legaal de bloemen bezoeken in staat zijn voor de bestuiving te zorgen. Dit geschiedde door vergelijking van de zaadopbrengst in het vrije veld met die in een kooi zonder en met bijen. (objecten resp. V, Z en B). De meeropbrengst van B t.o.v. Z is toe te schrijven aan de bijen. Op de V-velden werden de volgende hommelssoorten waargenomen: akkerhommel, weidehommel, steenhommel, tuinhommel en aardhommel. Eerstgenoemde was het talrijkst.

Zonder insecten (object Z) was de zaadopbrengst slechts 39,5 kg per ha (zaadzetting 5,74 procent); met alléén bijen 540 kg per ha (zaadzetting 75,8 procent), terwijl in het vrije veld de opbrengst 585 kg per ha (73,5 procent) was.

Het blijkt dus dat bijen alléén in staat zijn een vrijwel normale opbrengst te bewerkstelligen, mits ze gedwongen worden de klaver legaal te bevliegen.

Verder kon men nog aantonen dat vergroting van de tonglengte van de bijen van gemiddeld 6,4 mm tot 6,8 mm het percentage bijen dat legaal werkte verhoogde van 28,3 procent tot 40,2 procent. Men vermoedt dat bijen illegaal bloembezoek aanleren na mislukte pogingen om langs normale weg de nektar te bereiken. (P.A.W.)

633.32 : 631.56
638.19

P 2553 Laere, O. van en N. Martens. Het belang van de honing bij de zaadproduktie van rode klaver. Landbouwtijdschrift. 15(1962) 11-12 (nov.-dec.) 1415-1427. afb.grfkn.tabn. 13 lit. OPGN.

Landbouwdocumentatie 19
(1963) 17 (27 april).

DRIJFVOEREN IN HET NAJAAR

Wij zijn gewend om in augustus en september onze bijen enige tijd kleine porties te voeren vóórdat wij ze de wintervoorraad toedienen. De bedoeling is om daardoor nog veel jonge bijen voor de winter te kweken. Hoe noodzakelijk dat is, heeft ons de vorige winter weer eens met ontstellende duidelijkheid geleerd. In het voorjaar bestonden vele volken uit afgeleefde bijen, zodat zij lange tijd in sterke achteruit gingen. In Duitsland past men reeds geruime tijd een wijze van drijfvoeding toe, die wij even willen vermelden opdat onze imkers daarmee ook eens een proef kunnen nemen. Vooral voor wie de bijen niet bij huis heeft is dit een zeer praktische vorm van stimulatief voeren. Om de 10 dagen krijgt ieder volk 1 kg van het volgende mengsel: 10 kg suiker, bij voorkeur kleine kristallen, worden

vermengd met 250 gr. magere melkpoeder. Door dit mengsel roert men 1 liter honingwater in de verhouding 1 deel honing op 1 deel water. Er ontstaat dan een vochtig-kruimelige massa, die niet kleeft en die, als ze goed gemaakt is, niet uitvloeien mag. Men geeft drie maal zo'n hoeveelheid met tussenpozen van 10 dagen. Daarna geeft men de wintervoorraad. Dat laatste kan — vooral voor hen die over weinig tijd beschikken en die hun bijen niet bij huis hebben — zeer gemakkelijk gebeuren met de plastic voeremmers, die het Bijenhuis in de handel brengt. Wij hebben de suiker-melkpoeder-honingwater-voeding zelf niet geprobeerd en we kunnen er uit eigen ervaring dus ook niets over vertellen. Daarom stellen wij berichten van imkers, die het gaan proberen, op prijs.

VERSLAG

PROEFBIJENSTAND „AMBROSIUSHOEVE" 1962

PERSONEEL

In het tuinpersoneel kwam geen verandering. De vacature van analiste werd aangevuld, terwijl tevens, in verband met het nieuw aangevangen nektar-onderzoek, een laborante werd aangesteld.

De administratief ambtenaar van het Rijksbijenteeltconsulentschap hielp, zoals gewoonlijk, mee bij het mijtziekte-onderzoek. Ook verrichtte hij een groot aantal waarnemingen.

De leraar in algemene dienst bij het Rijksbijenteeltconsulentschap verzorgde voor een groot deel de proeven met bijen. Een enkele maal hielpen ook de assistenten mee.

Een student van de Landbouwhogeschool te Wageningen, bracht twee maanden praktijk door op de Proefbijenstand. Een drietal praktikanen van de Landbouwhuishoudschool te Posterholt (OPL. N XXI) waren goede hulpen bij de tuinwerkzaamheden.

DE BIJENVOLKEN

De uitwintering was goed. Met 180 volken werd naar het fruit gereisd. Daarvoor werd de gewone vergoeding ontvangen. De ontwikkeling was door het zeer slechte weer tijdens de bloei maar matig. Het slechte

weer hield de hele zomer aan. Een 40-tal volken, waarmee naar de zomerdracht werd gereisd, bracht nog een matige honingooft binnen. De heide rondom „Ambrosiushoeve" werd geheel kaal gevreten door het heidehaantje, zodat geen heidehoning gewonnen werd. Alles bijeen was het een uitzonderlijk slecht jaar. Door goede verzorging was het echter toch mogelijk sterke volken in te winteren.

HET TERREIN

De werkzaamheden konden alle behoorlijk worden uitgevoerd al werkte het weer vaak erg tegen. De groei van de gewassen was over het algemeen goed. Tijdens de fruitbloei moest een paar maal de regeninstallatie worden gebruikt ter bestrijding van nachtvorst. Dit hielp uitstekend, zodat een redelijke fruitooft kon worden binnengebracht. De asperge-ooft begon door het koude weer laat. Daardoor was de kilogramopbrengst lager dan vorig jaar.

De onkruidbestrijding, vooral van kweekgras, blijft nog steeds zeer veel werk eisen. In samenwerking met het Rijks-tuinbouwconsulentschap te Den Bosch werden weer proeven ge-

nomen met chemische onkruidbestrijdingsmiddelen. Er werd weer vrij veel wildschade geleden.

EXCURSIES

De Proefbijenstand werd bezocht door een excursie uit Engeland van 45 personen en een uit België van eveneens 45 personen. Uit Nederland kwamen 6 excursies met in totaal 180 bezoekers.

PROEFNEMINGEN

De projecten zijn hetzelfde genummerd als voorgaande jaren. Aan de niet genoemde projecten werd niet gewerkt. Enkele nieuwe projecten zijn toegevoegd.

Proj. no. 1.

Proef met vervangingsmiddelen voor stuifmeel

Getracht werd de bijen buiten Waldhof-Höselhefe te laten ophalen. De bijen toonden er weinig belangstelling voor, ook tijdens de spaarzame uren met goed weer in het vroege voorjaar.

Proj. no. 8

Vergelijking bijenrassen

Op Schiermonnikoog werden Carnika-koninginnen ter zuivere bevruchting geplaatst en op Ameland Caucasicakoninginnen. Ook werden Carnika-koninginnen op Ameland gekruist met Caucasicadarren, en Caucasicakoninginnen op Schiermonnikoog met Carnikadarren. De bevruchttingspercentages waren vrij goed. Het zal thans moeten blijken of de produktie van deze kruisingen beter is dan van zuivere rassen en of bij kruising van twee zachtaardige rassen zachtaardigheid blijft bestaan.

Proj. no. 12

Fenologische waarnemingen aan drachtplanten

De waarnemingen werden voortgezet. De bloeitijden van vrijwel alle planten waren sterk verlaat t.o.v. andere jaren.

Proj. no. 13

Onderzoek groenbemesters drachtplanten

Borago bleek het beste onkruid-

Bevruchtungskastjes van de Proefbijenstand Ambrosiushoeve op Ameland voor de teelt van de Caucasicakoninginnen en hybriden van Carnika koninginnen met Caucasicadarren.

groeit te onderdrukken. De bijen bevlogen dit gewas zeer druk. Phacelia werd eveneens druk bevlogen maar onderdrukt het onkruid veel minder. Alexandrijnse klaver groeide op de slechte zandgrond van de Proefbijenstand zeer slecht. Misschien werd de zaaidatum ook wel wat laat genomen.

Proj. no. 14 **Bestrijding mijtziekte**

In Zuid-Limburg, Zeeuws-Vlaanderen en in Noordbrabant langs de Belgische grens werden 4.779 monsters genomen en onderzocht op mijtziekte. In Limburg bleken 31 standen besmet, in Zeeland 2 standen en in Brabant, Bladel en omgeving 18 standen. Dit is de eerste maal dat in Noordbrabant mijtziekte werd geconstateerd.

Proj. no. 18 **Beproeving middelen tegen Nosema Apis (Zander)**

Bij ongeveer de helft van het aantal volken van de Proefbijenstand werd aan de suiker voor de inwintering Fumidil B toegevoegd. Nagegaan zal worden of het besmettingspercentage met Nosema in het voorjaar 1963 lager ligt dan bij de overige volken.

Proj. no. 21 **Insekten op koolzaad**

Niettegenstaande het ongunstige weer werd weer een groot aantal waarnemingen verricht over het insectenbezoek op koolzaad en over het gedrag van deze insecten. Het aantal hommels was gering in vergelijking met het aantal honingbijen. Vliegen en zweefvliegen kwamen veel voor, maar verdwijnen spoedig

van de bloemen als de temperatuur daalt. Hommels vliegen bij dalende temperatuur het langst door. De hommels bezochten ongeveer tweemaal zoveel bloemen per minuut als de honingbijen.

Proj. no. 24 **Invloed van honingbijen op de bestuiving en vruchtzetting van de tuinboon**

In een veld tuinbonen werd een drietal kooien geplaatst van kaasdoek. Een kooi sloot alle insectenbezoek uit, in een tweede kooi werd een bijenvolkje geplaatst en van de derde kooi werd de wand aan de noordzijde weggelaten, zodat bloembezoekende insecten vrij toegang hadden. De groei van de planten was door de beschutting, die de kooien boden en waarschijnlijk ook door de verminderde lichtsterkte erg langgerekt. Toen na de bloei de kooien verwijderd werden gingen de planten erg legeren, waardoor geen juist beeld van de opbrengst kon worden verkregen.

Proj. no. 25 **Invloed van honingbijen op de bestuiving en vruchtzetting van de framboos**

Kooien, bekleed met ijzergaas, maaswijdte 3 mm. werden geplaatst in een perceeltje frambozen. Een kooi sloot insectenbezoek (behalve zeer kleine) uit. In een tweede kooi werd een bijenvolkje geplaatst en van de derde kooi was de wand van de noordzijde weggelaten, zodat bloembezoekende insecten vrij toegang hadden. De opbrengst in de kooi met bijen was het grootste, in de kooi zonder bijen het kleinst.

Proj. no. 26 **Bepaling van de waarde als drachtplant vooral van land- en tuinbouwgewassen en de invloed daarvan op de bestuiving**

De verschillende rassen en stammen van land- en tuinbouwgewassen worden niet alle even goed door bijen bevlogen. Daardoor is de zaadzetting ook vaak verschillend. Een mogelijke oorzaak van het geringe bijenbezoek is de concentratie en samenstelling van de nektar.

De hoeveelheid beschikbare nektar is uiteraard maar gering en er moet dus een bijzondere methode worden toegepast om de samenstellende suikers te kunnen bepalen. Dit is mogelijk door papierchromatografie. Deze methode vereist een nogal uitgebreid instrumentarium, dat in de loop van dit jaar werd aangeschaft. De methode werd enkele jaren geleden bestudeerd door de schrijver van dit verslag in Zwitserland bij het Instituut voor Bijenteeltonderzoek te Liebefeld-Bern. Door de zeer tegemoetkomende houding van het Instituut voor Rationele Suikerproductie te Bergen op Zoom, waar men ook ervaring heeft met deze methode, kon de analist zich de werkwijze eigen maken. Dit Instituut verklaarde zich ook bereid de kwantitatieve metingen, waarvoor een vrij kostbare apparatuur nodig is, voor ons te verrichten. Een woord van hartelijke dank aan de directeur van dit Instituut, ir. Rietberg en de chemicus, dr. Van Duuren is hier zeker wel op zijn plaats.

IR. J. F. A. M. Mommers.
(Directeur).

Hoe nuttig zijn bijen voor het fruit ?

Omroeper Hoe onmisbaar en nuttig bijen kunnen zijn is zelfs in fruittelerskringen lang niet overal bekend. Daar hoeft je niet eens zo ver voor op stap te gaan. Wat denkt u bijvoorbeeld van een uitspraak als deze ?

Fruitteler Nou, die bijen, och, ik geloof niet dat ze nu zoveel nut doen. Je kunt ze in je boomgaard plaatsen en, nou ja, dan gaat het wel misschien, maar ook zonder bijen kun je wel rustig fruit telen.

Omroeper Nee, er zou van onze boomgaarden niet veel terecht komen als alle fruittelers er zo over dachten. Maar er zijn er gelukkig een heleboel die zeggen : bijen zijn voor de bestuiving onmisbaar. En één van de mensen die er zo over denken is meneer Vink uit Zoelen,

die zelf 20 bijenvolken heeft, die in de luwte van de boomgaard staan.

De heer Vink Ja, die hebben we al enkele jaren.

Omroeper U hebt er dus ervaring mee en u kunt misschien aan de luisteraars wel vertellen of de opbrengst per ha groter is als u bijen hebt dan wanneer u ze niet hebt ?

De heer Vink Ja, ik kan wel zeggen dat de opbrengst wat hoger is. Het is ook van belang dat we een goede bestuiving hebben dat de appels of de vruchten niet scheef groeien, dus dat we de vruchten mooi rond hebben, dat de kwaliteit beter is en zodoende krijgen we ook een hogere kilo-opbrengst.

Omroeper En met bespuitingen is deze fruit-teler heel erg voorzichtig.

De heer Vink Ja, meneer, het is zo, ik gebruik middelen die minder giftig zijn voor de bijen. Als ik hier een ziektebestrijding uitvoer tegen insecten, dan doe ik dit 's morgens vroeg, als de bijen nog binnen zitten, ik dek de kasten af en ik heb geen last dat de bijen hiervan doodgaan.

Omroeper Als ik geen bijen zou hebben, zegt deze fruitteiler, zou de opbrengst van de boomgaard heel wat lager zijn.

De heer Vink Ja, meneer, dat heb ik wel eens berekend. Ik heb nog een ander perceel fruit liggen en daar heb ik geen bijen in staan. En daar had ik verleden jaar 4 ton appels per ha minder dan hier. En als we nu die appels op 30 cent per kilo hebben, dan zou dit een verschil maken van f 1200,—. Dus de kosten van de bijen komen er volgens mij glansrijk uit.

Omroeper U zegt daarom tegen andere fruitteilers : wees zuinig op de bijen.

De heer Vink Wees zuinig op de bijen en ik zal ze ook aanraden om tijdens de bloei volken te huren en die in de boomgaard te zetten.

Omroeper Ja, bijen kunnen ervoor zorgen dat de fruitopbrengst aanzienlijk hoger wordt, en niet alleen in de Betuwe. Ook bij de fruittelers in Zeeland is dat het geval. Gaat u maar eens mee van het Betuwse plaatsje Zoelen naar het dorpje Borsele in Zeeland, waar de heer Bruinoge boer en fruitteler tegelijkertijd is. Hij heeft het ook eens met bijen in zijn boomgaard geprobeerd. En de resultaten? In één woord: fantastisch.

De heer Bruinoge Vorig jaar heb ik dat gemerkt. Toen is meneer van Willegen hier komen vragen of ik idee had om bijen te plaatsen. Ik zeg : nou graag. Want ik had daar veel over gelezen en gehoord, dus die mag u plaatsen. Dat zijn goede resultaten geweest want voordien, nou, was het niet zo best hier, de opbrengst en toen het vorig jaar zijn ze hier gezet en had ik 30 ton meer op 7 ha.

Omroeper Dertig ton, dat is, als we het eens per kilo om gaan rekenen?

De heer Bruinoge Vijftig cent per kilo, dus dat wordt een bedrag van vijftien duizend gulden. (Regeringsuitzending 26 april)

BIJENEVENEMENT RENKUM 1963

Dorpsfeest, vol vriendelijke charme, groeit uit tot bijenfeestijn op internationaal niveau !

Wij twijfelen er niet aan of op 22 en 24 juni a.s. zullen duizenden imkers weer van heinde en verre komen om een bezoek te brengen aan het bijenevenement Renkum 1963. Kosten noch moeite worden door de afdeling Renkum gespaard om het bijenevenement dit jaar op een nog hoger plan te brengen dan reeds in vorige jaren het geval was.

Uit de inlichtingen die wij van de organisatoren ontvingen menen wij te mogen opmaken dat het bijenevenement Renkum 1963 alle voorgaande activiteiten van de afdeling Renkum ver in de schaduw zal stellen.

Met de meeste klem adviseren wij u dan ook om op 22 en 24 juni a.s. aan dit evenement een bezoek te brengen. Ook u mag dit beslist niet missen ! Daar alles wat op dit evenement te zien zal zijn nog niet vrijgegeven kan worden voor publiciteit raden wij u aan van tijd tot tijd uw afdelingssecretaris om inlichtingen te vragen. De afdeling Renkum zal namelijk regelmatig, met speciale bulletins, uw secretaris nauwkeurig op de hoogte houden van hetgeen er op dit festijn gaat gebeuren.

Internationale bijenmarkt. Nationale tentoonstelling „De Veluwe Leeft”. Bijenbal.

Het laat zich aanzien dat naast de verkoop van bijenvolken een aantal Carnica koninginnen ten verkoop aangeboden wordt !

De marktmeeester, de heer J. Noordam Kerkstraat 28 te Renkum, gaf ons de verzekering dat, evenals voorgaande jaren, alle aangevoerde volken op houten balken komen te staan. Terwijl voor korven speciale stalletjes gebouwd worden !

Volken voor de verkoop kunnen reeds vanaf 14 juni aangevoerd worden en behoeven niet eerder van de terreinen verwijderd te zijn dan 30 juni. Tijdens deze periode worden de terreinen zeer streng bewaakt !

De tentoonstelling „De Veluwe Leeft” zal mede

door de inzendingen van Staatsbosbeheer- Itbon — Groenbeplantingsdienst der gemeente Renkum en de zeer boeiende expositie van de Natuurwacht, dermate van opzet zijn dat het meer dan jammer is wanneer u dit niet ziet. Gebrek aan plaatsruimte is helaas oorzaak dat wij niet alle instituten en stichtingen, die aan deze bijzondere tentoonstelling meewerken, kunnen noemen. U kunt er echter verzekerd van zijn dat de natuurliefhebber (en wie van ons is dat niet) het volle profijt van zijn bezoek zal krijgen. Als u dan toch 22 juni in Renkum bent, blijf dan ook 's avonds en doe mee aan het bijenbal... één groot familiefeest ! Dat de 22 juni een onvergetelijke dag voor u kan worden... dàar zijn wij van overtuigd !

Voortzetting van de tentoonstelling „De Veluwe Leeft”. Groot concert met medewerking van drie muziekkorpsen en een klokkenspel.

Werd vorig jaar het concert door insiders ontroerend schoon genoemd, ditmaal zal het de stoutste verwachtingen ver overtreffen ! Drie korpsen, die hun sporen dik verdiend hebben, repeteren nu al meer dan twee maanden. Houdt u van werkelijk mooie muziek ? Kom dan 24 juni naar het evenement en geniet van een prachtig concert in het landelijke bijendorp Renkum.

BELANGRIJK

Afdelingen die gezamenlijk per bus komen worden verzocht vooraf telefonisch opgave te doen aan H. Folmer Dorpsstraat 75 Renkum (08373-2292). In deze gevallen zal getracht worden, per afdeling, een speciale rondleiding te verzorgen.

Renkum is gemakkelijk te bereiken

Renkum heeft een zeer goede busverbinding met Arnhem en Ede. Parkeren van auto's wordt geregeld door de gemeentelijke politie, terwijl voor fietsen en bromfietsen bewaakte stallingen aanwezig zijn.

Eredoctoraat

voor Prof. Dr. J. de Wilde

Ter gelegenheid van het derde lustrum van het Internationaal Symposium over Fytofarmacie en Fytiatrie verleende de Rijkslandbouwhogeschool te Gent aan acht buitenlanders het ere-doctoraat, allen onderzoekers die op het gebied van de plantenziektenbestrijding en alles wat daarmee verband houdt, hun sporen hebben verdiend. Het was een internationaal gezelschap, dat deze onderscheiding ontving, n.l. een Fransman, een Amerikaan, een Engelsman, een Duitser en niet minder dan vier Nederlanders. Onder deze vier Nederlanders bevond zich Prof. dr. J. de Wilde, hoogleeraar in de entomologie aan de Landbouwhogeschool te Wageningen, ons allen wel bekend.

Wij bieden professor de Wilde van ganser harte onze beste gelukwensen aan met deze onderscheiding.

ATTENTIE ! WAS-ACTIE !

Imkers ! Laat uw oude raten niet door de wasmot waardeloos maken, maar stuur ze aan ons op. Wie ze aan ons opzendt vóór 20 juni ontvangt de prijs van f 1,25 per kg. Daarna weer de oude prijs van f 1,— per kg.

W. VAN 'T LAND, Wassmelterij, BARNEVELD, Telefoon 2607.

Hoe komt de gedupeerde imker weer aan bijen

Imkers moeten elkaar helpen

J. B. M. van den Belt, Oostende 4 te Vriezenveen schrijft ons: Het bleek enkele weken geleden op de 25ste bijenmarkt in Zenderen klaar en duidelijk, dat in de afgelopen lange en zeer koude winter zeer veel bijenvolken zijn gestorven. Vele kleine volkjes, die eigenlijk reeds in het najaar van 1962 te klein waren opgezet, konden de koude niet trotseren, maar veel meer bijenvolken raakten door de koude van het voedsel afgesloten.

Een bij is een koudbloedig dier, dat alleen in kolonievorm en met behulp van de verbrandingswarmte van het wintervoedsel de koude kan trotseren. In een korf gaat dat gemakkelijker dan in een kast, omdat in een korf al het voedsel naar achteren en naar boven in de korf is opgeslagen.

In een kast is dat anders. Zit een bijenvolk op 10 ramen en zit die bijv. in de herfst op de middelste ramen, dan wordt het voedsel in een richting naar links of rechts opgeteerd. Is dit naar een der beide zijden verbruikt, dan moet er een dag zijn, dat het niet al te koud is, zodat de bijen zich van de ene zijde naar de andere kunnen verplaatsen. Dit laatste nu was in de strenge winter niet mogelijk en zo is het bij vele bijenvolken waargenomen, dat het voedsel pas half op was, terwijl de bijen in een hoek van de kast dood zaten. Men schat dat de bijenstapel op deze wijze in de afgelopen winter wel met 30 tot 20 procent is verminderd. Vele imkers togen naar de bijenmarkt in Zenderen, om daar hun gedecimeerde of geheel verloren gegane bijenstal weer op peil te brengen. Dit bleek echter niet mogelijk. Er was bijna geen aanvoer en de vol-

Verkrijgbaar :

Statuten, huishoudelijk reglement en uniform afdelingsreglement, franco per stuk 25 cent

Groot vel kunstdrukpapier met foto's betreffende het leven der bijen, met beschrijving, franco per stuk 50 cent

Index Maandschrift 1898—1949 zo lang de voorraad strekt, per stuk franco f 4,—

Dr. H. W. de Boer: „De samenstelling en de eigenschappen van in Nederland gewonnen honing" (overdruk), 28 blz., per stuk franco f 1,—

Donateurskaarten voor afdelingen, per stuk 5 cent

Circulaire aan gemeentebesturen enz. inzake de aanplant van honing- en stuifmeelgeevende gewassen gratis

Proefnummers Maandschrift verzenden wij gaarne aan adressen van belangstellenden, die u ons opgeeft gratis

Vooruitbetaling op giro 846801 van de Vereniging.

Maandschrift voor Bijenteelt

Officieel orgaan van de Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland.

Verschijnt de eerste dinsdag der maand.

Redacteur: R. P. Groenvelt.

Adres redactie en administratie: Bijenhuis, Wageningen.

Telefoon: 0 8370-2863.

Giro: 846801.

Commissie van redactie: W. Assink, H. G. Maagendans en B. A. van der Sande.

Adviseur: de Rijksbijenteeltconsulent.

Inzending kopij: Voor de 10e der maand.

Inzending advertenties: Voor de 20ste der maand.

Tarief speurbijtjes: Tot 20 woorden f 1,50; elke 4 woorden meer 30 cent, bij vooruitbetaling te voldien op bovengenoemde postrekening.

Tarief advertenties: Op aanvraag.

ken, die er waren, waren peperduur.

Collegiaal

Dit voorjaar zal naar andere middelen moeten worden gezocht om de bijenstapel weer in vorm te krijgen. En dit is ook goed mogelijk, als de bijenhouders elkaar collegiaal willen helpen.

In vroeger tijden, toen nog veel imkers met korven werkten, was dat gemakkelijker. Imkers men liet van een korf 3 of 4 zwermen komen en kwam zo tot een sterke vermeerdering. Voorzover nog korfimmers in Twente aanwezig zijn, is dat dan ook een snel middel om enkele imkers in het zadel te zetten. Men imkert echter tegenwoordig veel meer met kasten en bij deze bijenhouders werkt men erop het zwermen zoveel mogelijk te voorkomen.

Toch zijn er wel enkele middelen aanwezig, die ook weinig geld behoeven te kosten en ook weinig nadeel betekenen voor de sterkte van de kastvolken. Vele imkers zijn gewoon achter in de maand mei de oude koninginnen uit het volk te zoeken en te verwijderen. Vooral op grote standen worden deze oude moeren dan eenvoudig doodgedrukt.

En hier ligt nu een prachtige gelegenheid. Laat men deze oude moeren bewaren en ze met een flinke hand vol bijen in een klein kastje opzetten. Dit zijn prachtige volkjes, die bij een goede oppas, tot een flink volk kunnen uitgroeien en bijv. tegen de heidedracht al weer behoorlijk kunnen werken.

In ieder geval kunnen het flinke opzetters worden.

Een ander middel is het volgende: Vele geroutineerde imkers kweken ieder jaar jonge koninginnen. Men doet dit om ze naar het bevruchtungsstation te sturen. Men zou er ook enkele van kunnen afzonderen om gedupeerde imkers voort te helpen. We zijn ons er goed van bewust, dat een imker niet alleen geholpen is met een koningin; er moet altijd een flinke hand vol bijen bij en dit verzwakt onze volken, maar dan moet men maar denken, dat gedeelde smart halve smart is en gedeelde vreugd dubbele vreugd.

Wil men radicaal helpen, dan is het voor kundige imkers ook gemakkelijk een vlieger of een veger, of een aflegger te maken en hiermede kan men ook uitstekend een collega voort helpen.

Goed verzorgen.

De imkers die aan dergelijke kleine volkjes worden geholpen, moeten zich er goed van bewust zijn, dat men deze goed moet verzorgen. Regelmatig bij kleine beetjes voeren, zal het beste zijn om dergelijke koninginnen tot grote prestaties aan te zetten. Gaat men ze overvoeren, dan komt er ook weer niets van terecht.

Ook moeten deze kleine volkjes nimmer in een grote kast worden gezet. Een klein volkje houdt van een kleine woning. Heeft men geen kleine kasten, dan is het goed mogelijk deze zelf te maken. Wel moet men raammaten nemen, die passen in normale kasten. Bij het uittrekken van de volken kan men dan het volk in een grotere kast overplaatsen, waarbij het dikwijls nog wenselijk is met verkleinblokken te werken.

Wij wensen de Twentse imkers in dit opzicht veel collegialiteit toe, zodat we aan het einde van dit jaar weer kunnen zeggen, dat de Twentse bijenstapel, die de laatste jaren toch al achteruit is gelopen, weer behoorlijk op peil is gebracht door onderlinge hulp en vriendschap.

Tubantia 27-4-'63

UIT DE AFDELINGEN

AFD. NOORD- EN ZUID-BEVELAND

Het bestuur van onze afdeling is aan het verjongen.

De heer Hoogerbrugge, onze voorzitter, is naar elders vertrokken en is vervangen door de heer Griep. De secretaris, de heer v. d. Plassche, die 22 jaar bestuurslid is geweest, wordt opgevolgd door de heer van de Vrie. Ook de heer Gelder, die bijna 55 jaar lid is van onze vereniging, waarvan enkele jaren in het bestuur, stelde zijn plaats beschikbaar. Volgend jaar zullen nog 2 oudere leden het bestuur verlaten, zodat we dan een bijna gehele vernieuwing krijgen. Gelukkig dat er nog jonge krachten gevonden worden die een taak als bestuurslid willen aanvaarden. Graag willen wij wat meer activiteit en proberen dat onder de leden er in te werken. Zo is het dan ook de bedoeling om deze zomer naar de Imkersdag te gaan en hopen een bus vol deelnemers en deelnemers te krijgen.

In de vergadering van 16 mei werd ook besproken het tekort aan bijenvolken voor verhuur in boomgaarden, door de grotere vraag, met daarentegen de vele sterfte of verzwakking in de afgelopen winter. In onze kring hadden zeker 150 volken meer geplaatst kunnen worden, indien ze maar beschikbaar waren geweest. Men was het er over eens dat de prijs gerust wat hoger kon liggen voor het verhuren naar fruit. Verschillende fruittelers, die vroeger bijen hadden, gaan er weer toe over om imker te worden, ook komen er enkele nieuwe bij om maar zeker te zijn van bijen voor de bestuiving. Daar het telen van aard-

beien onder glas in onze omgeving zich uitbreidt en voor die teelt als het ware bijen onmisbaar zijn is er ook vraag naar volken in kassen en warenhuizen. Nadat de huishoudelijke zaken waren afgehandeld vertoonde de assistent, de heer A. J. van Willegen kleurendia's van drachtplanten.

M. VAN DE VRIE, secr.

KRING GRAAFSCHAP-LIEMERS

De excursie naar de Ambrosiushoeve met Tilburg en omgeving is vastgesteld op zaterdag 15 juni 1963. Ook de vrouwen kunnen mee. De kosten worden geraamd op f 7.50. Aanmelding via de afd. secretarissen zo spoedig mogelijk.

Het bestuur der afdeling Bilthoven en omstreken geeft met grote verslagenschap kennis van het overlijden van zijn secretaresse

WELMOET SLOTEMAKER

Zij was voor de afdeling jarenlang het onversaagde middelpunt van alle activiteiten op het gebied van onze bijenteelt. Zij die haar gekend hebben zullen beseffen welk een verlies dit voor onze afdeling is.

Het bestuur der
Afdeling Bilthoven

BIJENMARKTEN

EMMEN, 19 april. — Geen aanvoer van bijenvolken, mede als gevolg van de strenge winter. Wel veel liefhebbers om volken te kopen. De stand van bijenartikelen had een druk bezoek.

ZENDEREN, 20 april. — Aanvoer: 1 kast en 2 korven. De kast bracht f 50,- op en de 2 korven samen f 80,-. Weinig aanbod dus en veel vraag. Goede omzet in imkersartikelen. Kwaliteit van de korven: slecht. Bij normale handel zou de prijs zeker niet hoger geweest zijn dan f 20,-.

PURMEREND: 23 april. Er waren helemaal geen volken aangevoerd. De aanwezige handelaren in bijenteeltartikelen hebben goede zaken gedaan.

HONINGBOKALEN HONINGFLACONS HONINGBUSSEN

Al
onze
prijzen
zijn
vrijblijvend

Honingbokalen, inhoud 450 gram, het Nederlandse honingglas met inscriptie „zuivere Nederlandse Bijenhoning” en ons verenigingsmerk in het glas
aangebracht, met deksel f 0,26
Pondsflacon, met deksel en karton-
inlage f 0,18
Halfpondsflacon, als boven f 0,15
Schroefdeksel voor pondsflacon, per
100 stuks f 3,50
Kartoninlage voor deksel van ponds-
flacon, per 100 f 1,10
50-ponds honingemmer, met twee
handvatten f 3,80
25-ponds honingemmer, aangesoldeerd
hengsel f 2,10
10-ponds honingemmer, hengsel aan
draagband f 1,25
5-ponds honingemmertje, uitvoering

als 10-ponds f 0,90
Doosje met helder cellofaan, voor
raathoning f 0,13

ETIKETTEN
Honingetiketten, blauw, per 100 . . . f 1,90
Honingetiketten, kleurendruk p. 100 f 1,60
Sluitetiketten met rondjes, per 100 f 1,30
Honingetiketten voor honingbokalen,
per 100 f 1,60
Wij zenden u gratis monsters van honing-
etiketten.

HONING-RECLAMEMATERIAAL
Enveloppen, aan de achterzijde be-
drukt met een pakkende honing-
reclame. Imkers en afdelingsbesturen,
gebruikt deze enveloppen voor uw
correspondentie, per 100 f 2,—

Voor uw oude raten en wasafval betalen wij de hoogste prijs !

Goede
dingen

BIJENHUIS WAGENINGEN

TELEFOON 0 8370—2863 — GIRO 823276

Alles op het gebied der BIJENTEELT kunnen wij U leveren voor de laagste prijzen. Onze uitvoerige prijslijst staat vermeld in het maalt no. van het maandblad. Hierin komen nog een paar prijswijzingen n.l. Beroker, blaasbalg met schutmantel f 7,—; Allay's Trap (zwermvanger) f 5,25. Onze uitvoerige prijscurant wordt gaarne op aanvraag toegezonden.

BIJENSTAND

H. T. VAN DAM & Zn.

JUBBEGA (Fr.)

TEL. 05165 - 382

SPEURBIJTJES

TE KOOP AANGEBODEN: Krainer-Koninginnen, bevrucht op eigen station à f 10,- p. stuk. Bijenstand „Schiphol”, Deckerstraat 26, Haarlem.

GEVRAAGD: alle soorten bijenhoning, ruwe en zuivere bijenwas en Propolis. Honing- & Waszemerij, annex Kaarsen-industrie „Arkadia”, Lochem, tel. 0 6730—1827.

TE KOOP 6 prima kastvolken. T. Sipkema, Stationsweg 54, Gorredijk. Tel. 0 5133—708.

TE KOOP GEVRAAGD: Goed bevolkte bijenkorven à f 25,- per stuk. Worden aan huis afgehaald. Betaling contant. Bijenstand de Bijenkorf, Baarn, Faas Eliaslaan 10. Telefoon 0 2954—4266.

AANGEBODEN: 4 Snelgroveborden voor spaark.; 1 Alley's trap, beide als nw.; Maandschrift jrg. 1908, 1922, 1925, 1933, 1936/37. GEVRAAGD: Maandschr. jrg. 1898/1904, 1906, 1909, 1913/15, 1920, 1942/43; Pract. Imker 1907/12, 1914/19, 1921 en ná 1935. Brieven lett. S. Bijenhuis, Wageningen.

TE KOOP: een elektrisch aangedreven honingslinger (4 raams) met motor en toebehoren. Zeer zwaar in uitvoering en in prima conditie. Bevr.: S. v. d. Boomen, Prov.weg 95, Meerveldhoven. Tel. 0 4995—2214.

TE KOOP AANGEBODEN: Kaukasische koninginnen, zacht-aardig en zwermtraag; raszuiver bevrucht op Ameland, f 30,—; bevrucht op eigen bevruchtungsstation f 12,50. Carnica-koninginnen, bevrucht op Schiermonnikoog à f 20,—. Enkele spaarkasten met losse bodem à f 20,—. P. J. Romeyn, Const. Huygenslaan 18, Zeist, tel. 16501.

TE KOOP: prima bijenvolken op zesramen, in simplexkasten en korven. Alles onder volle garantie. Bijenpark Brulleman, Breukelen. Tel. 0 3462—303. Giro 377905. Adres van ouds bekend.

TE KOOP: Gebruikte simplexkasten, enkel- en dubbelwandig. Originele spaarkasten; V.S. kasten; alles compleet met ramen en rooster. Uitgeb. ramen; bijenkappen; observatiekasten; slingers, enz. Alles in prima staat, onder volle garantie. Nieuwe zesraamskastjes met ramen f 6,—. Bijenpark Brulleman, Breukelen. Tel. 0 3462—303. Giro 377905. Van ouds bekend.

TE KOOP: Gebruikte bijenkorven zonder gebreken. Nieuwe zwermkiepsen. Vlechtriet, enz. Bijenpark Brulleman, Breukelen. Tel. 0 3462—303. Giro 377905.

GEVRAAGD: Bijenvolken in kasten en korven, worden tegen contante betaling aan huis afgehaald. Bijenpark Brulleman, Breukelen. Tel. 0 3462—303. Het van ouds bekende adres om zaken mee te doen.

TE KOOP AANGEBODEN: Nog enkele goedbevolkte zesraamskastjes alsmede een honingslinger en uitgebouwde broedkamerramen. Bijenstand de Bijenkorf, Baarn, Faas Eliaslaan 10. Telefoon 0 2954—4266.

TE Huur: Prima bijenvolken voor kas- en buitenfruit. Het van ouds bekende adres: Bijenpark Brulleman, Breukelen. Tel. 0 3462—303.

TE KOOP: Klaverhoning f 2,20, lindehoning f 2,35, koolzaadklaverhoning gemengd f 2,10 per kg. Bij afname van 25 kg. Bijenpark Brulleman, Breukelen. Tel. 0 3462—303. Giro 377905.

TE KOOP: Zuivere bijenwas, prachtig goudgeel van kleur. Bijenpark Brulleman, Breukelen. Tel. 0 3462—303.

W. v. 't Land - Koopt à contant - Tegen de hoogste prijzen: ruwe was en ruwe honing, tevens verkrijgbaar alle imkers-artikelen. Honingzemerij, Tel 2607, Barneveld.

TE KOOP GEVRAAGD: bijenvolken in kasten en verder alle imkersbenodigdheden. Betaling contant. Bijenstand de Bijenkorf, Baarn, Faas Eliaslaan 10. Telefoon 0 2954—4266.

GEVRAAGD: raszuiver Carnica-volkje. Overjarige koningin, minstens 3, liefst 5 raten broed. Prijsopgave ingewacht door S. Fick, Gasthuisstraat 12, Oosterhout N.-Br.

TE KOOP GEVRAAGD: ramen met stuifmeel, voor het hele jaar. G. H. D. Schellingerhout, Stichtse Meije 25, post Bodegraven.